

ODABERI
OBRAZOVANJE,
A NE ULICU:
KAKO SMO MI TO
UČINILI?

PRIČA O UČENJU
PRVIH KORAKA
VIJEĆA UČENIKA
GRADA ZAGREBA

**ODABERI
OBRAZOVANJE,
A NE ULICU:
KAKO SMO MI TO
UČINILI?**

**PRIČA O UČENJU
PRVIH KORAKA
VIJEĆA UČENIKA
GRADA ZAGREBA**

ODABERI OBRAZOVANJE, A NE ULICU: KAKO SMO MI TO UČINILI?

Priča o učenju prvih koraka Vijeća učenika Grada Zagreba

Autori: Nikola Buković, Martina Horvat, Sunčana Kusturin,
Domagoj Plušec, Ivan Stazić Jurišić, Mihael Salopek

Urednik i lektor: Karlo Kralj

Izdavač: Mreža mladih Hrvatske

Dizajn i tisak: ACT Printlab d.o.o., Čakovec

Publikacija je nastala uz financijsku podršku Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom te Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport.

Stavovi autora ne odražavaju nužno stavove Mreže mladih Hrvatske.

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 749138

ISBN: 978-953-95173-8-8

VIJEĆE TE ZOVE: KAKO, KOGA I ZBOG ČEGA?

„Vijeće te zove!!!“ naziv je projekta kojeg je Mreža mladih Hrvatske, krovna organizacija mladih u Republici Hrvatskoj provodila na području grada Zagreba tijekom druge polovice 2010., a za svoj temeljni cilj je imao osnažiti članove Vijeća učenika Grada Zagreba za aktivno sudjelovanje u procesu donošenja odluka.

Ovdje je ipak potreban kraći uvod. Naime, Mreža se aktivno uključila u priču oko učeničkog umrežavanja u Gradu Zagrebu prethodne godine, kad je uz podršku Gradskog ureda za obrazovanje kulturu i šport provodila projekt: „**GRADSKA KOORDINACIJA VIJEĆA UČENIKA – AKTIVNO SUDJELOVANJE U ŽIVOTU ZAJEDNICE**“. Na takav angažman bili smo motivirani iz tri osnovna razloga:

a. Prateći situaciju na području učeničkog organiziranja prepoznali smo važnost podrške naporima **Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa** te **Nacionalnog vijeća učenika Republike Hrvatske** da osnuju županijska vijeća učenika 20 županija i gradu Zagrebu. Vidjevši da postoji dosta nejasnoća oko uloge koju bi županijska vijeća trebala obavljati, kao i nedostatak kapaciteta u obavljanju svojih javnih funkcija, MMH je kroz edukativne aktivnosti i izradu edukativnih materijala odlučila započeti s podrškom učeničkom umrežavanju na području grada Zagreba;

b. Drugi bitan razlog bio je poticaj od naših partnera iz europske učeničke platforme **OBESU** da se uključimo u proces razvoja učeničkog umrežavanja u RH;

c. Konačno, **na strateškoj razini** je unutar MMH postojala svijest o tome da je razvoj neovisnog i reprezentativnog učeničkog umrežavanja u RH ključno za jačanje ukupnog sektora mladih.

Spomenuti projekt je kao bitnije produkte izrodio dvodnevni trening na kojem je sudjelovalo 20-ak zainteresiranih predstavnika/ca vijeća učenika iz zagrebačkih osnovnih i srednjih škola, kao i publikaciju: „**UČENIČKA VIJEĆA – SUDJELOVANJE UČENIKA/CA U PROCESIMA DONOŠENJA ODLUKA**“, koja je bila široko diseminirana među učeničkom populacijom.

U 2010. je došlo do značajnog razvoja u području učeničkog umrežavanja na području grada Zagreba. U ožujku je održana konstitutivna skupština Vijeća učenika Grada Zagreba (u daljnjem tekstu: VUGZ) na kojoj je izabrano upravno tijelo VUGZ-a, Glavni odbor. U tom smislu, kao prioritet se nametnula potreba osnaživanje novooizabrane upravne strukture. Upravo je ta potreba bila **svojevrсно mjesto rođenja** projekta „Vijeće te zove!!!“.

Omogućila ga je financijska podrška Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom i Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport.

Projekt se sastajao od dvije osnovne skupine aktivnosti:

a. **Edukacijskih aktivnosti** za članove upravne strukture i zainteresiranih članova VUGZ-a kroz 4 edukacijska modula: politika za mlade i učeničko organiziranje; javno zaganje; prevencija ovisnosti; planiranje izrade publikacije te prijedlog Deklaracije VUGZ-a o problemu ovisnosti i sredstava ovisnosti;

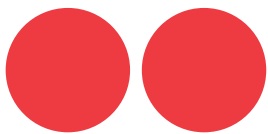
b. **Izrada i diseminacija ove publikacije**, koja je najvećim dijelom nastala u sklopu edukacijskih ciklusa, sadržavajući najneposrednije produkte projekta: brošuru o ovi-

snostima za vršnjačke edukatore u području prevencije ovisnosti, prijedlog Deklaracije VUGZ-a o problemu ovisnosti i sredstava ovisnosti te najbolje radove sudionika/ca edukacije koji su za cilj imali prenijeti njihova iskustva rada u Vijecu te sudjelovanja u edukacijskom ciklusu.

Da li su to ključna postignuća ovog projekta: treninzi i lijepa te uređena publikacija?

Želimo vjerovati da je to samo početak priče. **Želimo vjerovati** kako će prijedlog Deklaracije na kojoj su radili sami sudionici/e edukacije biti usvojen od strane Skupštine VUGZ-a te postati jasna osnova za njegove buduće javno-zagovaračke inicijative na području prevencije ovisnosti, ali i da će iskustva stečena u njegovoj izradi služiti kao kamen temeljac u izradi budućih pozicijskih i policy dokumenata. **Želimo vjerovati** da će sami polaznici/ce edukacije kroz aktivnosti u svojim školama, ali i široj zajednici multiplicirati rezultate ovog projekta. **Želimo vjerovati** kako ovaj primjer suradnje između državnih institucija, lokalnih vlasti, organizacija mladih i županijskih učeničkih koordinacija može poslužiti kao model za jačanje kapaciteta preostalih županijskih struktura. Konačno i možda najvažnije, **želimo vjerovati** kako je projekt dao svoj doprinos u izgradnji održive priče o samostalnom i reprezentativnom učeničkom umrežavanju na svim razinama, priče neobično bitne za aktivno uključivanje mladih građana/nki u društveno-političke procese.

Nikola Buković, voditelj projekta

TRENING ČLANOVA I ČLANICA GRADSKE KOORDINACIJE VIJEĆA UČENIKA ZA PREVENCIJU OVISNOSTI

Trening **Prevenција ovisnosti** treći je seminar ciklusa **Vijeće te zove!!!** kojeg je organizirala **Mreža Mladih Hrvatske** za članove vijeća učenika Grada Zagreba. Trening je održan 2.10.2010. u vremenu od 10-19h u prostorijama Zagrebačkog centra za nezavisnu kulturu i mlade Pogon. Voditeljice treninga su bile Sunčana Kusturin iz Udruge Igra te Martina Horvat iz udruge Ambidekster klub.

CILJEVI TRENINGA SU:

- unaprijediti stupanj znanja o
 - pojmu ovisnosti
 - uzrocima ovisnosti
 - posljedicama konzumiranja sredstava ovisnosti
- potaknuti na promišljanje o potrebama, preprekama i resursima za prevenciju ovisnosti
- potaknuti na organiziranje preventivnih aktivnosti
- unaprijediti vještine transfera dobivenog znanja

Tijekom treninga obrađena je tema ovisnosti, usvajane su metode prenošenja znanja i sudionici su poticani da promišljaju o mogućim aktivnostima vijeća na području prevencije ovisnosti.

Kako je trening protekao pročitajte u nastavku...

UVOD

Na samom početku treninga sudionici su definirali znanja i vještine s kojima su došli te ona koja treningom žele razviti. Istaknuli su da već imaju znanja o posljedicama ovisnosti, radu vijeća i njegovim mogućnostima, da imaju razvijene vještine javnog zagovaranja, lobiranja, vođenja ljudi i da imaju visok stupanj želje za pravdom.

Tijekom treninga željeli su saznati sljedeće:

- „Je li prevencija poticanje ljudi da ono što uzimaju, uzimaju sa oprezom?“
- „Načini prezentiranja i ukazivanja ljudima koliko su ovisnosti zapravo štetne“
- „Kako pomoću vijeća smanjiti broj učenika ovisnika?“
- „Kako objasniti ekipi da mi se ne da pušiti travu svaki dan?“
- „Kako odgovoriti prijatelja da ne puši jeftin i nekvalitetan trip?“

ZNANJA O PROBLEMU OVISNOSTI

U početnom djelu treninga dogovoren je način i sadržaj rada. Od samog početka počeli smo povezivati pristup kojeg voditeljji imaju na ovoj radionici sa pristupom kojeg je važno imati kada će organizirati neke aktivnosti za mlade.

POJAM OVISNOSTI

Kako bi svi imali podjednako razumijevanje osnovnih pojmova prvi dio treninga posvećen je diskusijama o pojmu, vrstama, uzroku i posljedicama konzumacije sredstava ovisnosti.

Sudionici su samostalno definirali ovisnost na sljedeće načine:

- Ovisnost je tip odnosa koji označava nemogućnost samostalnosti od nekog ili nečeg, a javlja se posvuda.
- Ovisnost je (psihička ?) pojava kad osobe ne mogu bez nečega (što je štetno).
- Ovisnost je pojava s kojom se počinje svjesno ili nesvjesno, a uzrokovana je ljudskom znatiželjom ili željom za dokazivanjem.

Sudionici su objasnili ovisnost i kroz dijalog na način na koji bi objašnjavali djetetu ili nekom tko uopće ne razumije taj pojam...

- „Postoji li neka stvar u životu bez koje ne možeš normalno funkcionirati i koju redovito trošiš?“
- Primjer: video igrice ili čokolada.
- „Koliko puta dnevno to koristiš?“
- „Misliš li da bi za to vrijeme mogao raditi nešto drugo ili da bi novce mogao trošiti i na druge stvari?“
- „Kako bi funkcionirao bez toga, odnosno da to ne možeš kupiti ni nabaviti?“

Nakon osmišljenih pojedinačnih definicija osmislili su i zajedničku definiciju...

**OVISNOST JE POSEBAN
MEĐUODNOS U KOJEM NEŠTO
OVISI O NEČEMU.**

Kratkom prezentacijom sudionici su informirani o osnovnim pojmovima vezanim uz temu ovisnosti.

Prema Zakonu o suzbijanju zlouporabe opojnih droga **OVISNOST** jest stanje neodoljive potrebe (psihičke ili fizičke) za uporabom opojne droge.

Prema definiciji Svjetske zdravstvene organizacije stanje ovisnost je:

- psihičko, a često i fizičko,
- javlja se kao posljedica međudjelovanja između osobe i droge (sredstva ovisnosti),
- obilježava ju prisila za uzimanjem sredstva ovisnosti usprkos značajnim problemima vezanima uz njihovu uporabu.

PSIHIČKA OVISNOST je neodoljiv psihički poriv, odnosno prisila za uzimanjem sredstva ovisnosti. Nabavka sredstva često postaje dominantan sadržaj života.

FIZIČKA OVISNOST je stanje prilagodbe organizma (staničnih procesa na sredstvo ovisnosti) koje se manifestira karakterističnim (u odnosu na vrstu tvari) poremećajima fizičke i psihičke prirode pri obustavljanju ili znatnom smanjenju u tijelo unesene količine psihoaktivne tvari.

TOLERANCIJA znači potrebu za sve većom količinom sredstva za dostizanje istog učinka.

Pojedinac može prekinuti s hobijima ili socijalnim aktivnostima kako bi sam ili u društvu drugih ovisnika uzimao sredstvo ovisnosti. Premda možda i uoči ulogu psihoaktivne tvari u vlastitim psihičkim i fizičkim problemima, ovisna osoba nastaviti će s uzimanjem tvari.

Spomenuli smo ovisnosti o:

- Alkohol
- Duhanu
- Lijekovima
- Kockanju (klađenje, igre na sreću)
- Internetu
- Drogama

Ovisnost dovodi do prekida, smanjenja ili značajnih promjena čitavog niza društvenih, poslovnih ili rekreacijskih aktivnosti.

UČESTALOST KONZUMACIJE SREDSTAVA OVISNOSTI MEĐU MLADIMA

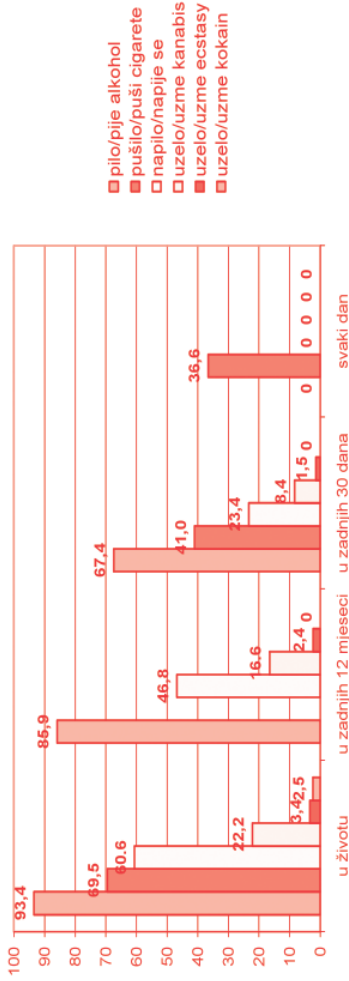
Kako bi bolje razumjeli problematiku ovisnosti u RH pozabavili smo se i stavovima o raširenosti zlorabe sredstava ovisnosti među mladima u RH i statističkim podacima.

Mladi najčešće konzumiraju duhan i alkohol. Nakon pušenja i pijenja alkohola marihuana je u većini europskih zemalja, pa tako i u Hrvatskoj, najraširenije sredstvo ovisnosti koje pripada u ilegalne droge i podliježe zakonskim sankcijama. Rasprave u javnosti koje su se vodile i još se vode o legalizaciji i štetnosti marihuane prilično su zbunjujuće za mlade ljude.

Podaci o korištenju sredstva ovisnosti

Prikaz učestalosti konzumacije duhana, alkohola, opijanja, kanabisa, ecstasya, kokaina kod mladih u dobi 14-16 godina (ESPAD, 2007, uzorak=6.328 učenika 1. i 2. razreda srednjih škola u RH)

Koliko % ljudi od 14 do 16 godina je:

Napomena: podaci za učestalost pušenja u zadnjih 12 mjeseci nisu dostupni

OVISNOST O DROGAMA

*Zakon o suzbijanju zlouporabe opojnih droga definira **opojne droge** kao tvari prirodnoga ili umjetnoga podrijetla koje su uvrštene u popis opojnih droga i psihotropnih tvari.*

Prema definiciji Svjetske zdravstvene organizacije **droga** je svaka tvar koja nakon unošenja u organizam može modificirati jednu ili više njegovih funkcija. Droge su dakle psihoaktivne tvari ili smjese tvari koje djeluju na centralni živčani sustav i izazivaju promjene u doživljavanju i ponašanju. Nazivamo ih još i psihoaktivnim tvarima jer mijenjaju psihičko stanje. Psihoaktivni učinak opojnih droga može utjecati na osjet boli, stanje budnosti, izazvati halucinacije ili uzrokovati različite smetnje u motoričkim funkcijama, mišljenju, ponašanju, zapažanju ili raspoloženju. Pri kontinuiranoj zlorabi opojnih droga razvija se bolest ovisnosti te dolazi do mnogobrojnih zdravstvenih i socijalnih problema.

Zlorabu sredstava ovisnosti prati tendencija negiranja štetnih učinaka tih sredstava bez obzira na zdravstvene, psihološke i socijalne probleme koje ta sredstva mogu izazvati. Primjer za to je već ovisnost o legalnom sredstvu ovisnosti duhanu čiji konzumenti često negiraju štetne učinke duhana. Čini se da je glavni motivirajući faktor u ovisnosti žudnja za postizanjem onih učinaka konzumacije sredstava ovisnosti koje konzument doživljava poželjnima. Ta žudnja raste uzimanjem sredstava ovisnosti izazivajući jačanje motivacije za traženjem podražaja povezanih s njom. Mehanizmi djelovanja sredstava ovisnosti ukazuju na ključnu ulogu učenja i formiranja navika u pomaku od kontroliranog prema kompulzivnom uzimanju sredstava ovisnosti.

Imajući na umu negativne učinke sredstava ovisnosti na funkcioniranje, zdravlje i život osobe neophodno je upoznati se i s

prevalencijom, tj. učestalošću zlorabe sredstava ovisnosti među mladima.

ZNAKOVI ili KAKO PREPOZNATI OVISNOST?

*Zajedno smo proučili neke **znakove** uzimanja pojedinog sredstva ovisnosti te smo istaknuli **kratkoročne i dugoročne posljedice**.*

PROMJENE U PONAŠANJU

- izražena sklonost laganju, varanju, krađi, problemi s policijom
- napuštanje starih prijatelja, izbjegavanje pričanja o novima
- posjedovanje veće količine novca
- česta i bezrazložna ljutnja, nasilničko ponašanje,
- razdražljivost i tajnovitost
- ljutnja i izbjegavanje razgovora o drogama
- smanjena motivacija, nedostatak energije i samodiscipline, nizak stupanj samopouzdanja
- smanjeno zanimanje za ranije aktivnosti i hobije
- **opadanje školskog uspjeha**: sve slabije školske ocjene, česti neopravdani izostanci, lijenost

ZNAKOVI TJELESNOG PROPADANJA

- teškoće u pamćenju i koncentraciji
- slaba koordinacija pokreta, nepovezan, nejasan govor
- nezdrav izgled
- zapuštanje osobne higijene
- zakravljene oči, izrazito proširene ili sužene zjenice

- poremećaj ritma spavanja i prehrane
- gubitak tjelesne težine
- umor ili hiperaktivnost

ZNAKOVI ZLOUPORABE DROGA

- zapušten tjelesni izgled
- seksualne smetnje
- lošiji uspijeh u školi, doživljaj sebe kao manje vrijednog
- česta upotreba kapi za oči
- neočekivan gubitak težine, gubitak apetita
- nakit koji podsjeća na droge
- nejasan govor
- povrede kućnog reda izlaska
- bježanje od kuće
- ožiljci kože (ruka, vrat, prepone, prsti)
- tetovaže
- agresivnost prema članovima obitelji
- smrdi po kemikalijama (ljepilo, benzin)
- staklasti pogled
- crvenilo očiju
- nestanak vrijednih stvari iz kuće ili posjedovanje vrijednih stvari, krađa
- promjena društva
- lakomislenost
- odbacivanje obiteljskih vrijednosti
- nepoštivanje roditelja, laganje
- manjak motivacije, depresije, besposličarenje, itd.

ŠTETNE POSLJEDICE RAZLIČITIH SREDSTAVA OVISNOSTI

Kako utvrditi postojanje neke tvari u tijelu?

- analiza urina
- oprez! Važno je izbjeći paniku, samookrivljanje i svađe te prihvatiti svaku moguću pomoć

CIGARETA

- može uzrokovati bolesti krvožilnog sustava, rak pluća, ždrijela, jednjaka, gušterače, usne šupljine, kronični bronhitis
- nedostatak nikotina u organizmu izaziva: želju za cigaretom, razdražljivost, ljutnju, tjeskobu, nemogućnost koncentracije, umor, usporen rad srca, povećanje teka.

ALKOHOL

- kratkoročne posljedice: usporene reakcije na okolinu, usporeni refleksi, smanjena koordinacija, smanjena sposobnost jasnog razmišljanja, smanjena moć pamćenja, povraćanje, nejasna slika, povećana opasnost od nezgode, otežan hod i stajanje, gubitak svijesti, koma, smrt
- dugoročne posljedice: alkoholizam, nesvjestice, ciroza jetre, oštećenje mozga, oštećenje živčanog sustava, srčane bolesti, pothranjenost, skraćeni životni vijek, smrtonosne nezgode, socijalni aspekti alkoholizma

INHALATI

- ljepila, benzin, aceton, razne vrste boja i lakova
- izazivaju osjećaj omamljenosti a ponekad i nasilje i halucinacije
- posljedice: teškoće u pamćenju, mučnina i proljev,

anemije i krvarenja, ozbiljna oštećenja mozga, povećana mogućnost gušenja

KANADINOIDI

- marihuana, hašiš
- posljedice: gubitak interesa za svakodnevne aktivnosti, smetnje pamćenja i koncentracije, poremećaj spolne funkcije, kancerogeni elementi u dimu

PSIHOSTIMULANSI

- kokain, metamfetamin (speed)
- nakon uzimanja euforija i hiperaktivnost
- posljedice: povišenje krvnog tlaka, oštećenje sluznice nosa, nemir, agresivnost, opasnost od infarkta, mogućnost smrti od predoziranja

SINTETIČKA DROGA

- ecstasy - kombinacija halucinogena i stimulansa
- posljedice: koža svrbi, povišenje krvnog tlaka, opasnost od infarkta, može izravno oštetiti mozak ili osoba može dehidrirati

HALUCINOGENE DROGE

- LSD
- učinak: halucinacije
- posljedice: nepredvidivo haluciniranje i kasnije, moguć je razvoj psihoze

OPIJATI

- heroin - depresor središnjeg živčanog sustava
- izaziva probavne smetnje, uništava žile, izaziva sterilnost i impotenciju, povećan je rizik od zaraznih bolesti i predoziranja

RAZLOZI ZA UZIMANJE DROGE

Postoje čimbenici u osobnosti same osobe, njezinoj obitelji ili okolini koji povećavaju vjerojatnost za zlorabu opojnih droga, a nazivamo ih **RIZIČNIM čimbenicima**. Da bi prevencija bila učinkovitija, potrebno je poznavati različite čimbenike na razini same osobe i u njejoj okolini koji povećavaju rizik zlorabe opojnih droga i razvijanje ovisnosti. Takvi su:

- psihološki čimbenici (vještine suočavanja sa stresom, temperament i crte osobnosti),
- biološki čimbenici (genetske dispozicije),
- socijalni čimbenici (utjecaj vršnjačke skupine, šire zajednice i medija, dostupnost droge i slično).

Ako je u socijalnom okruženju droga dostupna te postoje neki rizici na razini psiholoških i bioloških karakteristika, povećava se vjerojatnost da će osoba krenuti s eksperimentiranjem, a zatim i postati ovisna. Međutim, postoje i oni čimbenici koji utječu na smanjenje rizika, a nazivamo ih **ZAŠTITNIM čimbenicima**. Oni također mogu biti u samoj osobi (biološki ili psihološki) ili u njejoj okolini.

KONZUMACIJA SREDSTAVA OVISNOSTI OSTAVLJA POSLJEDICE

Zajedno smo istražili i grupirali posljedice na:

- FIZIČKE – posljedice na zdravlja organizma (mogućnost zaraze bolestima kao što su hepatitis i aids, oštećeni različiti organi i slično).
- PSIHIČKE – posljedice na osobnost kao što su gubitak interesa, promjene raspoloženja, depresija, psihička oboljenja i slično.

- DRUŠTVENE/ SOCIJALNE – gubitak prijateljstva i važnih odnosa, obiteljski problemi, kriminal, krađa, problemi u školi, na poslu i slično.

ČETIRI OPASNA KORAKA U RAZVOJU OVISNOSTI

Prva faza: proba

Faza eksperimentiranja. Faza u kojoj pojedinac proba učinke droge, te ga je netko nagovorio. Netko samo na tome i ostane.

Druga faza: sve češće s drogom

Osobi se sviđjelo, i počinje razmišljati zašto ne bi probao/la još koji put? Češće uzima drogu, uzima najčešće u društvu, za dobro raspoloženje. Počinje trošiti sve više novca, no sve se još uvijek čini bezopasnim. Osobe računaju na to da mogu prestati kad god žele.

Treća faza: navika

To je vrlo štetna i vrlo opasna faza. Osoba postaje zaokupljena drogom. Zanemaruje svoje dnevne obaveze, gubi dah u školi, ostaje bez starih prijatelja, kreće se u novom društvu, društvu narkomana. Teško je odustati u toj fazi. Osoba postaje svjesna da to što radi nije dobro, ali jednostavno nije u stanju prekinuti.

Četvrta faza: ovisnost

Najopasnija i najštetnija faza. Životom osobe ne vlada ona sama, nego droga. Ona joj je važnija od svega, zbog nje zanemaruje sve ostalo, bez nje više ne može. Osoba se vrti u začaranom

krugu: od problema koje je izazvala droga bježi uzimajući baš tu drogu. Neki će reći da se mogu izvući kad god požele, ali ih život, činjenice i statistika demantiraju. Ovisnost o drogi manifestira se u svim područjima života.

25 COOL NAČINA DA KAŽEŠ “NE!” DROGI

- “Imaš olovku? Zapiši ovo ... Ne!”
- “Ne, ja sam ionako dovoljno otkvačen(a)!”
- “Reći ću ti polako da možeš razumjeti: Nnnneeee!”
- “Ako već želim izgledati glupo, radije ću postati pantomimičar.”
- “Ne želim živjeti kao ti!”
- “Ne, alergičan(na) sam na to!”
- “Nemam vremena za drogu.”
- “Ne danas, ne sutra, možda - nikad!”
- “Više mi se sviđaju moje smeđe oči nego tvoje crvene!”
- “Ne, ja ne razgovaram s nepoznatim ljudima, nepoznati!”
- “Koji dio rečenice “Ne!” nisi razumio?”
- “Kako se kaže “ne!” na tvom planetu?”
- “Ne, sama se sebi sviđam ovakav(va) kakav(va) jesam.”
- “Ne, droga je tako staromodna.”
- “Ne, hvala, ionako jedem previše brze hrane.”
- “Zaobiđi me!”
- “Ne, ali ako mi nudiš čokoladu...”
- “Žao mi je, držim dijete koja zabranjuje drogu.”

- “Uh... čekaj da razmislim... NE!”
- “Ne želim završiti u jednom od onih dokumentaraca o narkićima.”
- “Prošetaj!”
- “Ne, imam planove sa svojim životom!”
- “Ne, to nije moj stil!”
- “Ne, hvala, stvarnost mi je zanimljivija!”
- “Ne, i to je moj konačan odgovor!”

KOJE VJEŠTINE SAMI TREBAMO RAZVIJATI DA BI BILI DOBRI EDUKATORI I POMAGAČI?!

- **Osnovne komunikacijske vještine**
 - **AKTIVNO SLUŠANJE**
 - **OTVORENA PITANJA**
 - **PARAFRAZIRANJE**
 - **SAŽIMANJE**
 - **«JA» IZJAVE**
 - **PREOBLIKOVANJE**
- **Vještine vođenja grupe i vođenja diskusije**
- **Vještine rješavanja sukoba**
- **Vještine rada u timu**
- **Empatiju**

*Sudionici su sami napisali mali šalabahter za vršnjake poma-
gače:*

PREVENCIJA ZLOUPORABE DROGE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Prevenција je poduzimanje zaštitnih mjera da do zloporabe opojnih sredstava i razvoja ovisnosti uopće ne dođe. Ona je ključna za zdravlje mladih upravo iz razloga što su tretmani i liječenja ovisnika skupi, a često i neučinkoviti.

Cilj prevencije je ojačati zaštitne čimbenike i neutralizirati rizike. Dakle, usmjeriti se u cijelosti na osobu i njezine individualne potrebe kako bismo osnažili njene jake strane.

Za uspješno organiziranje preventivnih aktivnosti dodatno je važno poznavati probleme i potrebe lokalne zajednice u kojoj se preventivna aktivnost planira provesti.

Prilagoditi se grupi!
Pripremiti materijal!
Animirati skupinu!
Aktivirati sudionike!
Istaknuti bitne činjenice!
Umjerenost sadržaja!
Rječitost!
Empatija!
Educiranost i informiranost!
Ozbiljnost!

Smirenost i tolerancija!
Pažljivo slušati!!
Koncentriranost i
pristupačnost!
Ne uzdizati se!
Prilagođenost sudionicima!
Spremnost na šalu!
Ne forsirati ozbiljnost!
Ukazati na važnost onog o
čemu se govori!
Trebalo ostati usmjeren na cilj,
ali i fleksibilan!
Veseliti se malim pomacima!
Dopustiti vrednovanje!

Nacionalni program prevencije ovisnosti za djecu i mlade u odgojno obrazovnom sustavu, te djecu i mlade u sustavu socijalne skrbi 2010.-2014.

Sadržaj Nacionalnog programa čine:

- programi prevencije ovisnosti za djecu predškolske dobi i djecu školske dobi,
- programi prevencije ovisnosti za studente visokih učilišta,
- program prevencije ovisnosti za djecu i mlade u sustavu socijalne skrbi,
- evaluacijski kriteriji za preventivne programe, te
- standardi prevencije ovisnosti kojima je cilj unaprjeđenje preventivne strategije u Republici Hrvatskoj.

Neke preventivne mjere:

- Utjecaj na cijene pića, cigareta
- Edukacije od najranije dobi (samopouzdanje, ispoljavanje emocija, prilagođavanje, donošenje odluka, odupiranje društvu, osmišljeno slobodno vrijeme, doprinošenje)
- Promjena stavova
- Konzumacija nealkoholnih pića na društvenim i poslovnim manifestacijama
- Striktni prometni propisi
- Umjerena restrikcija dostupnosti alkohola u trgovinama
- Ulaganje u obiteljske odnose

U MOJOJ ŠKOLI

provodi se

ŠKOLSKI PREVENTIVNI PROGRAM

U razgovoru sa stručnim suradnicima u školi (pedagozima, socijalnim pedagozima i psiholozima) možete saznati koje se preventivne aktivnosti provode u vašoj školi.

U praksi su postojali preventivni programi koji su samo informirali mlade o štetnim učincima droge, ali oni nisu pokazali toliku učinkovitost kao programi koji pomažu mladima razviti samopouzdanje i kritičko mišljenje te osnovne životne vještine kao što su vještine donošenja odluka, rješavanja problema, izgradnje odnosa s drugim ljudima pa i vještine odupiranja pritiscima.

PROGRAMI KOJI INFORMIRAJU

- Informiranje utječe na razinu znanja, ali ne i na stavove i ponašanje

PROGRAMI USMJERENI NA SOCIJALNE UTJECAJE

- Usmjereni na razvoj socijalnih vještina i kompetencija koje pomažu da se osoba odupre utjecajima.

... ŽELI
UKAZATI NA RASTUĆI PROBLEM OVISNOSTI
MEĐU MLADOM POPULACIJOM
(UCENICKOM)

~~EST~~ PREDSTAVNIČKO
DEF.

OVISNOST JE NAJČEŠĆE KROVIČNA
RECIDIVIRajuća

OVISNOST JE ~~PREMA~~ JAVNOZDRAVSTVENI PROBLEM

(ZAKON O SOB. ZLOPORABE OPOMN DROGA)
→ STANJE NEODOLJNE POTREBE
→ ZA UPORABOM OPOMN DROGE

KLASIFIKACIJA

- FIZIOLOŠKE OV. ✓
- PSIHOLŠKE OV.

DOKAZI

- ESPAD
- * # HUP
- * WEB MYADDICTION.COM

→ HBSC 2006

MIN. ZDRAVLJA

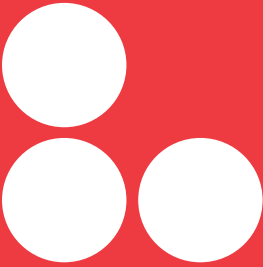
STAT

OPZICIJA
PREVENCIJA

... EVŠI U OBRZIR SVE NEGATIVNE ZNAČAJKE PROBLEMA OV
... TI, ŽELIMO I STAKNUTI VAŽNOST
... EVENCIE, ALI I SPANJENJE
... EDSTAV

LITERATURA U KOJOJ MOŽETE NAĆI VIŠE INFORMACIJA O ŠTETNIM UČINCIMA SREDSTAVA OVISNOSTI:

- www.uredzadroge.hr
- Brošura “Što roditelji moraju znati”
- Brošura “Ne toni u ovisnost...zaslužuješ bolje!”
- Nacionalni program prevencije ovisnosti za djecu i mlade u odgojno - obrazovnom sustavu, te djecu i mlade u sustavu socijalne skrbi za razdoblje od 2010. do 2014. Godine
- ESPAD, rezultati istraživanja.
- Galić i suradnici: «Zloporaba droge među adolescentima», Centar za prevenciju ovisnosti Grada Zagreba, Zagreb, 2002.
- Jaap van der Stel i suradnici: Europski priručnik za prevenciju pušenja, alkohola i droga, Udruga LET, Zagreb, 2008.
- Makvić, H.: „Stavovi o dekriminalizaciji legalizaciji droga u RH s obzirom na iskustvo konzumiranja“, Zagreb, 2003.
- Marchiotti I. i suradnici: «Protiv droge zajedno», Priručnik Policijske uprave Zagrebačke i Gradskog ureda za zdravstvo, rad, socijalnu zaštitu i branitelje Grada Zagreba, Zagreb, 2006.
- McAllister, J.F.O. i sur.: «Europe goes to pot», Time Atlantic, 2001.
- Petričević, T. i suradnici : Izvještaj projekta: SVAKA DROGA JE OPASNA - IZABERI ŽIVOT, Autonomni centar - ACT, Čakovec, 2007.
- Sakoman, S.: «Doktore, je li istina da trava čisti pluća?», Zagreb, 1995.
- Zarevski, P. i suradnici: «Droge – Priručnik za edukatore», Gradski ured za zdravstvo, rad, socijalnu zaštitu i branitelje grada Zagreba, Zagreb, 2006.

PRIJEDLOG DEKLARACIJE VIJEĆA UČENIKA GRADA ZAGREBA O PROBLEMU OVISNOSTI

Ovisnosti su u suvremenom društvu sve učestalija i sve opasnija pojava, a upravo je nevjerojatna brzina kojom se sredstva ovisnosti razvijaju i šire među svim dobnim skupinama. Međutim, taj javnozdravstveni problem postaje posebno složenim kad ga spominjemo u kontekstu djece i mladih.

Vijeće učenika Grada Zagreba, kao predstavničko i savjetodavno tijelo posvećeno radu na potrebama i problemima 104 000 zagrebačkih učenica i učenika, ovim pozicijskim dokumentom želi skrenuti pozornost na rastuću pojavu ovisnosti među populacijom čije interese zastupa te upozoriti društvo na dalekosežne posljedice koje ovisnosti, posebno u mladoj dobnj skupini, mogu prouzročiti.

Želja nam je ovim putem ukazati prvenstveno na najraširenije ovisnosti – one o alkoholu, nikotinu i opojnim drogama, to jest psihoaktivnim sredstvima. No, upute i smjernice ovog dokumenta bave se i ostalim vrstama ovisnosti zastupljenima među učeničkom populacijom poput, primjerice, ovisnosti o računalu i računalnim igricama.

Prije svega, naglašavamo važnost što većeg poticanja preventivnih programa, programa smanjenja štete (eng. *harm reduction*), ali i poticanje borbe protiv ovisnosti među mladima od strane njih samih.

OPIS PROBLEMA

Ovisnost u širem smislu možemo definirati kao recidivirajuću, kroničnu i progresivnu bolest.¹ To je stanje u kojem osoba osjeća neutaživu psihološku ili fiziološku potrebu za nečim, obično za učestalom konzumacijom određene supstance ili za ponavljanjem određenog obrasca ponašanja.

Nešto uža definicija postoji u *Zakonu o suzbijanju zlorabe opojnih droga (NN 107/01 + NN 87/02 + NN 163/03)* koji *ovisnost* definira kao „stanje neodoljive potrebe (psihičke ili fizičke) za uporabom opojne droge“.

Izraz *sredstvo ovisnosti* označava sve ono što uzrokuje i pomaže ovisnost kao takvu. Dakle, sredstva ovisnosti su duhanski proizvodi, alkohol, psihoaktivne supstance i ostalo. Sredstvo ovisnosti je u svakodnevnici poznatije pod jednim nazivom – *droga*. Droga ne utječe samo na kratkotrajno psihološko i fiziološko stanje osobe, već ima i dalekosežne posljedice na njezin razvoj i rast, što skupinu djece i mladih čini još ranjivijom i posebno pogođenom posljedicama ovisnosti. Opasnost leži i u općem utjecaju koji ovisnost ima na život mlade individue. Stanje ovisnosti snažno utječe na gotovo neograničen spektar elemenata unutarnjeg i vanjskog života osobe – na njezine aktivnosti;

¹Vukovarski institut za mirovna istraživanja i obrazovanje: http://www.vimio.hr/index.php?option=com_content&task=view&id=90&Itemid=46 (16. listopada 2010.)

osobne prioritete; osjećaj odgovornosti za sebe i druge; odnose u obitelji i široj zajednici; ponašanje i intelektualne/tjelesne sposobnosti; školski/akademski uspjeh; društveni status; osjećaj samopoštovanja, samopouzdanja i samoostvarenja; emocionalnu i psihičku stabilnost; itd.

Iako navedene posljedice ovisnosti predstavljaju znanstveno utemeljene činjenice, još uvijek ne postoji javni, društvenopolitički konsenzus oko štetnosti svakoga od sredstava ovisnosti. Tako se još uvijek raspravlja oko realnih štetnosti i posljedica konzumacije kanabinoide te još uvijek nije postignut odgovor na pitanje legalizacije tzv. *larih* droga. No, ta se rasprava vodi i na razini cijele Europe. Istovremeno, konzumacija duhanskih proizvoda u našoj je zemlji relativno prihvatljiv i raširen oblik ovisnosti, a konzumacija alkohola također je vrlo široko zastupljena. To je jedan od glavnih razloga zbog kojih upozorenja o štetnostima pušenja i alkoholiziranja u očima djece i mladih izgledaju licemjerno od strane odraslih.

Vjerodostojne podatke koji se tiču ovisnosti među djecom i mladima donosi ESPAD (eng. *European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs*) – istraživanje koje se u Hrvatskoj, uz 34 druge europske zemlje, provodi svake četiri godine od 1995. Najaktualniji rezultati ovog istraživanja, oni iz 2007. godine², govore kako je 84% učenika i učenica prvog i drugog razreda srednje škole barem jednom u posljednjih 12 mjeseci konzumiralo alkohol, a 43% bilo ih je pijano. Velik problem predstavlja i pušenje – čak 38% ispitanih našlo se u kategoriji *konzumacija u posljednjih 30 dana*.

²Uzorak: 6328 učenika i učenica (od toga 1175 s područja Grada Zagreba)

Ukoliko se uz ESPAD-ovu statistiku pozovemo i na podatke specijalizirane internetske stranice *myaddiction.com*³, pušačke navike posebno su opasne za mladu dobnu skupinu. Naime, prema iznesenome na toj stranici, oko polovice onih koji počnu pušiti u adolescenciji nastavit će pušiti u sljedećih 15 ili 20 godina.

Temeljitim proučavanjem problematike pušenja duhanskih proizvoda, naslućuje se povezanost konzumacije duhanskih proizvoda i marihuane. Prema istraživanju HBSC-a (Kuzman/Pavetić Šimelin/Pejnović Franelić, 2006: 70)⁴, provedenim učenicima/ama u starosti od 15 godina, 40% djevojčica i 48% dječaka među redovitim pušačima eksperimentiralo je barem jednom s marihuanom. S druge strane, 90% dječaka i 97% djevojčica među nepušačkom populacijom nikad nije eksperimentiralo s marihuanom.

Alkoholizam, kao definitivno najraširenija ovisnost, posebno značajne posljedice uzrokuje u prometu. U 2004. godini je 21% poginulih u prometu bilo pod utjecajem alkohola („Biti ili piti“ – publikacija HZJZ-a i Gradskog ureda za zdravstvo, rad, socijalnu zaštitu i branitelje Grada Zagreba).

Posebno važnu referencu u okviru grada Zagreba čini istraživanje Zavoda za javno zdravstvo Grada Zagreba objavljeno 2006. godine (Orban/Glavak; 2005: 8). Prema podacima tog istraživanja, najkorištenija sredstva ovisnosti među zagrebačkim učenicima i učenicima su alkohol (90,9% učenika/ca probalo ga je barem jednom u životu), duhan (75,3% učenika/ka probalo ga je barem jednom u životu) te marihuana i hašiš (30,6% učenika/ca

³http://www.myaddiction.com/education/articles/tobacco_statistics.html (16. listopada 2010.)

⁴Uzorak: 1630 učenika/ica (15 godina – 1. r. SŠ)

probalo ih je barem jednom u životu)⁵. Sukladno tome, može se zaključiti kako je suzbijanje spomenutih triju sredstava ovisnosti od posebnog interesa za Vijeće učenika Grada Zagreba.

⁵Uzorak: 2145 učenika/ica od 8. razreda OŠ do 4. razreda SŠ

POZICIJA I PREPORUKE VIJEĆA UČENIKA GRADA ZAGREBA O OVISNOSTIMA I NJIHOVOJ PREVENCIJI

Uzevši u obzir sve zloslutne pokazatelje problema ovisnosti, Vijeće učenika Grada Zagreba želi istaknuti važnost sustavne i planske prevencije ovisnosti. Upravo prevenciju smatramo najučinkovitijim sredstvom u obrani protiv ovisnosti.

No, preventivni programi zasigurno nisu jedini iskoristivi alat u suzbijanju ovisnosti. Vijeće učenika Grada Zagreba želi uputiti apel **tijelima tržišne i gospodarske inspekcije** za pojačanjem inspekcijских aktivnosti vezanih uz zabranu prodaje alkoholnih i duhanskih proizvoda maloljetnim osobama. Upravo nedostatak efikasnog rada inspekcije pomaže kršenje zakonskih odredbi.

VUGZ prepoznaje školske preventivne programe kao korisne načine prevencije ovisnosti u školskom sustavu, stoga bi bilo iznimno važno da **Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa** putem dodatnih napora osigura donošenje školskih preventivnih programa u svim školama u RH. Osim toga, valja naglasiti važnost partnerstva i međusobne podrške između roditelja i škola u programima prevencije ovisnosti.

S osobama koje već imaju problem s nekim oblikom ovisnosti treba postupati s razumijevanjem te ih planski i neprestano usmjeravati prema rješavanju njihovog problema. Važno bi bilo da **obiteljski centri** i **centri za socijalnu skrb** teže pružanju što

bolje savjetodavne i informativne pomoći te da im pruže priliku za rješavanje životnih problema koje možemo registrirati kao uzroke ovisnosti. **Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi te Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa** preporučujemo dodatni angažman na stimuliranju zapošljavanja novih i usavršavanje već postojećih kadrova za izravan rad s ovisnicima/ama.

Kad su u pitanju teške ovisnosti, poput heroinske, **Ministarstvo unutarnjih poslova** represiju treba prvenstveno preusmjeriti s konzumenata/tica na preprodavače/ice droge i one koji od nje zarađuju. Teškim ovisnicama/ima pomoći ćemo čvrstom prijateljskom rukom, a ne čvrstom rukom autoriteta. U onim najtežim slučajevima, kad se definitivno pokaže da je osoba bespomoćna pred svojom ovisnosti, treba se prikloniti pristupu smanjenja štete (eng. *harm reduction*). Tim putem se ovisnicima/ama omogućava korištenje droge u boljim higijenskim uvjetima pa je i širenje zaraznih bolesti (npr. AIDS, hepatitis B, hepatitis C, itd.) u velikoj mjeri spriječeno.

Pogodno tlo za razvoj ovisnosti stvara se u nedostatku mogućnosti za kvalitetno provođenje slobodnog vremena. S obzirom na to, jedinice lokalne i regionalne samouprave preporučujemo konstantan rad na razvoju postojećih i stvaranju novih sadržaja za mlade. U te sadržaje spadaju sportske, kulturno-umjetničke te razne kreativne radionice putem kojih učenice i učenici mogu steći osjećaj vlastite vrijednosti i otkriti svoje sposobnosti. Sve ovdje navedeno u svojoj srži znači što snažnije uključivanje učenika i učenica u sve segmente društvenog života te otvaranje prostora za njihovu participaciju u procesima odlučivanja koji ih se tiču.

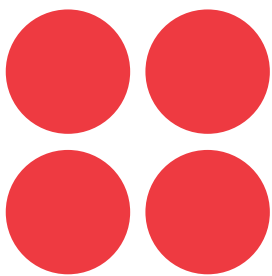
LITERATURA:

Istraživanje HBSC 2006. (Zdravlje i ponašanje u vezi sa zdravljem u školske djece, šk. Godina 2005./'06.), str. 70.; Marina Kuzman, Ivana Pavić Šimetin i Iva Pejnović Franelić; HZJZ; Zagreb, 2008. godina; ISBN: 978-953-7031-29-9

„Biti ili piti“ – publikacija HZJZ-a i Gradskog ureda za zdravstvo, rad, socijalnu zaštitu i branitelje Grada Zagreba;

„Zlouporaba sredstava ovisnosti među adolescentima – rezultati istraživanja provedenog 2005. godine“, str. 8.; Mirjana Orban i Renata Glavak; Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba; Zagreb, 2006. godina; ISBN: 953-6998-28-9

Vukovarski institut za mirovna istraživanja i obrazovanje: http://www.vimio.hr/index.php?option=com_content&task=view&id=90&Itemid=46 (16. listopada 2010.)

ŠTO SAMI SUDIONICI IMAJU ZA REĆI O RADU U VIJEĆIMA UČENIKA I EDUKACIJI KOJU SU PROŠLI?

MIHAEL SALOPEK

- *motiv za uključivanje:* U rad vijeća učenika uključio sam se zato je smatram da je hrvatski obrazovni sustav vrlo loš. Također, htio sam pridonijeti razvoju tog istog sustava te se baviti prevencijom nasilja.

- *prednosti angažmana u vijeću učenika:* Sretan sam jer sam djelovanjem u Vijeću učenika Grada Zagreba stvorio nova poznanstva s ljudima iz cijele Europe te produbio znanje o političkim znanostima, ali i dobio mogućnost da ostvarim neke pozitivne promjene.

- *najveći izazovi:* Najveći izazov pri djelovanju u Vijeću su mi ograničene financijske mogućnosti VUGZ-a. Nadalje, popriličan problem mi predstavlja motiviranje nekih članica i članova, to jest njihova nezainteresiranost. Jedan od najvećih izazova bilo je kretanje od početka – od nule.

- *budućnost VUGZ-a:* Budućnost Vijeća učenika Grada Zagreba ovisi o naraštajima koji dolaze – njihovoj motivaciji te njihovim željama i sposobnostima. Kako Vijeće ne bi izgubilo svoj smisao, treba uvijek educirati i privlačiti mlađe naraštaje. Posebno treba

istaknuti da Vijeću u budućnosti treba osigurati adekvatne uvjete za rad, ali i stabilan proračun.

- *o edukacijskom ciklusu: „Vijeće te zove!!!“:* Ovom edukacijom je moja želja za prevencijom ovisnosti među vršnjakinjama i vršnjacima dodatno porasla. Svidio mi se *drugačiji* i pristupačniji način rada, a cjelokupna edukacija mi je pokazala način na koji bih u budućnosti mogao voditi slične treninge – seminare.

DOMAGOJ PLUŠEC

- *motiv za uključivanje:* U VUGZ sam se uključio kako bih mogao pomoći drugim učenicama i učenicima u svojoj okolini. Velika mi je želja bila *poticati na promjenu* i što se bolje općenito informirati o pitanjima koja su od važnosti za mene i sve moje vršnjake i vršnjakinje.

- *prednosti angažmana u vijeću učenika:* Uključenjem u VUGZ dobio sam mogućnost upoznavanja novih i zanimljivih ljudi sličnih interesa. Stekao sam neka nova iskustva u području koje me zanima te naučio neke vještine rada u timu.

- *najveći izazovi:* Najveći izazov s kojim se susrećem je poticanje ostalih članica i članova na doprinos Vijeću, ali i rješavanje problema onih koji ne shvaćaju svoj zadatak dovoljno odgovorno. Mislim da najteži izazov leži u suprotstavljanju postojećem stavu i rješavanju njegovih manjkavosti.

- *budućnost VUGZ-a:* Budućnost VUGZ-a bit će izvrsna ukoliko budemo bolje organizirani u našem djelovanju. Uz bolju organizaciju, za to djelovanje važan je i proračun te što više sposobnih ljudi koji su spremni pridonijeti.

- *o edukacijskom ciklusu: „Vijeće te zove!!!“:* Ovaj ciklus treninga donio mi je neka nova poznanstva, ali i neke nove vještine. Važno je i iskustvo koje se polako prikuplja upravo na ovakvim mjestima.

IVAN STAZIĆ JURIŠIĆ

- *motiv za uključivanje*: Priključio sam se jer sam nakon što sam bio izglasan u vijeće osjetio moralnu obvezu potaknuti promjene u ime učenika koje sam zastupao. Vidio sam to i kao priliku za osobni razvoj.

- *prednosti angažmana u vijeću učenika*: Uz nova poznanstva stekao sam i mnoga korisna znanja. Nakon prisustvovanja sjednicama VUGZ - a izbliza sam vidio funkcioniranje jednog „parlamenta“.

- *najveći izazovi*: Uz obavještavanje drugih ljudi o radu Vijeća učenika Grada Zagreba, najveći mi je izazov bio u njemu i ostati, što bojim se, nisam uspio.

- *budućnost VUGZ-a*: Mislím da bi u budućnosti VUGZ trebao samo rasti, jer ga vode mladi i nadobidni ljudi koji bi ga mogli proširiti na sve škole u Zagrebu i okolici. Zasad mi se ipak čini da je Vijeće još uvijek previše zatvoreno prema novim ljudima.

- *o edukacijskom ciklusu*: „Vijeće te zove!!!“: Mislím da mi je sudjelovanje na ovom ciklusu treninga omogućilo da dobijem bolji uvid u rad Mreže mladih Hrvatske te Vijeća učenika Grada Zagreba. Također, upoznao sam ljude koji dijele moje stavove te razvio svoje vještine rada u grupama. Konačno, smatram da mi je prisustvovanje treninzima pružilo iskustvo koje ne bih mogao dobiti nigdje drugdje i da mi je omogućilo nove kontakte za budućnost.

SUDIONICI/CE EDUKACIJSKOG CIKLUSA „VIJEĆE TE ZOVE!!!“

Eva Bačić, 18. gimnazija, Zagreb

Irena Gašparić, 16. gimnazija, Zagreb

Marija Ključević, Druga ekonomska škola, Zagreb

Karlo Kralj, Gimnazija Antuna Gustava Matoša, Zabok

Lina Malek, Gimnazija Lucijana Vranjanina, Zagreb

Jasmin Muhamed Ali, Osnovna škola Gustav Krklec, Zagreb

Matko Orenda, Prirodoslovna škola Vladimira Preloga, Zagreb

Mihaela Orlovac, 1. gimnazija, Zagreb

Domagoj Plušec, 15. gimnazija, Zagreb

Mihael Salopek, Škola za medicinske sestre Mlinarska, Zagreb

Anamaria Sluganović, 10. gimnazija, Zagreb

Ivan Stazić Jurišić, 16. gimnazija, Zagreb

BILJEŠKE

BILJEŠKE

BILJEŠKE

Mreža mladih Hrvatske (MMH) je savez 55 nevladinih udruga mladih i za mlade koji u Republici Hrvatskoj djeluje kao nacionalna krovna organizacija mladih (eng. National Youth Council) i članica je **Europskog foruma mladih**. MMH je nevladina, neprofitna i nestranačka udruga osnovana u prosincu 2002. godine. MMH zagovara i promiče interese i stavove mladih na načelima tolerancije, razumijevanja te poštivanja njihovih prava i potreba.

MMH je demokratski ustrojena, reprezentativna i inkluzivna te kao takva prepoznata u RH i međunarodno. MMH okuplja nevladine udruge mladih i za mlade koje su dobrovoljno pristupile Mreži, i to nacionalne saveze i lokalne udruge koje djeluju na području teritorija čitave RH.

Misija: Mreža mladih Hrvatske razvija javne politike za mlade kroz informiranje, javno zagovaranje, tematsko umrežavanje, međunarodnu suradnju, podupiranje razvoja organizacija mladih i partnerstvo s institucijama vlasti.

Vizija: Aktivni mladi građani koji sudjeluju u kreiranju, provedbi, nadgledanju i vrednovanju politike za mlade u Republici Hrvatskoj.

